DEBRECZEN SZERKESZTŐSÉGE

Lapunk mai száma 8 oldal

Debrecen, II. évfolyam, 142. szám. Péntek, 1925. junius 26

Debreczen

Szerkesztőség és kiadóhivatal: :: Telefon-sz. 789. | Politikai napilap | Egyes szám ára: 1500 korona. Előfizetési ár egy hóra 35000 K

Bethlen ma elhagyja a szanatóriumot

Az egységes párt nem tartotta meg tegnap szokásos értekezletét

Budapest, jun. 25. A keresztény gazdasági párt tegnap délben *Huszár* Károly alelnök dolgozószobájában, Ernszt Sándor elnöklésével értekezletet tartott, amelyen az indemnitási javaslatot tárgyalta a párt. — Elhatározták, hogy az indemnitási javaslatot elfogadják és a nemzetgyülésen megszavazzák.

Az egységes párt ma csütörtökön este Bethlen István gróf miniszterelnök betegsége miatt nem tartja meg a szokásos pártértekezletet. — még ma délelőtt valószinüleg megtartják a nemzetgyülés minisztertanácsi termében a rendes heti minisztertanácsot *Vass* József elnöklésével.

Bethlen István gróf miniszterelnök ma, pénteken este elhagyja a Fasor-szanatóriumot és visszatér a miniszterelnökségre. A miniszterelnök néhány napon belül ismét átveheti hivatalának vezetését.

Kitört a forradalom Görögországban.

Katonai diktatura lépett életbe. A forradalmárok a királyi palota lerombolásával fenyegetőztek.

A kormány lemondott.

Athén, junius 25. Az utóbbi napokban nagy elégedetlenség volt tapasztalható Görögország politikai helyzete miatt. A kormány azt remélte, ha a tegnapi ülésen bejelenti, hogy a hadügyi költségvetést egy miliárdról két milliárdra emeli fel és százezer fegyvert rendel, az elégedetlenség lecsillapul.

A kormánynak ez a reménysége nem vált valóra

és ma reggel katonai forradalom tört ki, amelyben a macedoniai, a tráciai hadsereg, az athéni garnizon és a flotta is részt vett.

A mozgalom élén Langalov áll, aki ultimátumot adott át Kunduriatisz elnöknek és Mihalokopulos miniszterelnöknek, amelyben felszólitja őket a hadsereg és a flotta nevében, hogy a kormány délután 4 óráig mondjon le.

A posta- és távirdaépületeket megszállták.

A város egyrésze még a kormány csapatok kezében van.

A kormány nem akart lemondani, de

a forradalmárok azzal fenyegetődztek, hogy romba döntik a királyi palotát.

A fenyegetés hatása alatt a kormány lemondott. A közlekedés szünetetl, az üzletek és a tőzsde zárva vannak.

A forradalomnak eddig emberélet nem esett áldozatul.

Pasics állapota válságos, életben maradásához nincs remény

Belgrádból jelentik: A jugoszláv félhivatalos Avalt távirati ügynökség jelentette a mult napokban, hogy Pasics miniszterelnök sárgaságba esett és sulyosan megbetegedett. Az első időben az orvosok nem tudták megállapitani, — mi okozta közvetlenül a bajt. Konziliumot is tartottak s az agg államférfiu betegágyánál állandó orvosi szolgálatot kellett tartani.

Pasicsot heves görcsök és fájdalmak kinozták s állapota egyre sulyosabbá vált. Tegnap az éjszakai órákban az a hir terjedt el, — hogy Pasics betegsége válságosra fordult, sőt később olyan telefonjelentés jött, hogy a szerb miniszterelnök haldoklik.

Rövid idő mulva ujabb távirat hirt adott Pasics haláláról, de azt a hirt fenntartással adták le.

Hajnali fél 3 órakor kaptuk a legujabb telefonjeentést. E szerint a Pasics haláláról szóló hir nem felel meg a valóágnak. Mindössze annyi igaz, hogy Pasics állapota reménytelen; fölépülésében orvosai már nem biznak.

Nem tartják kizártnak, hogy átmeneti javulás álljon be, de a mostani állapota az agoniához hasonló.

A tisztviselőkérdés a nemzetgyülés indemnitási vitájában

Ellenzéki kritikák az indemnitásról — A forgalmi adó, kázbérkérdés, státusrendezés a felszólalásokban — A nemzetgyülés tegnapi ülése

Budapest, junius 25. Háromnegyed 11 órakor nyitotta meg a nemzetgyülés mai ülését Scitovszky Béla elnök.

Nyomban rátértek a napirendre: A vita első szónoka *Esztergályos* János. A maga részéről nem viseltethet bizalommal a kormány irányában, már csak azért sem, mert elejtették a választások titkosságát.

Csodálkozik, hogy a kisgazda képviselők nem tiltakoznak a forgalmi adó ellen.

Csizmadia András: Én igen, tiltakoztam ellene!

Esztergályos János: Különböző panaszokat olvas fel, melyek a forgalmi adó miatt érik az embereket. A valorizáció kérdésével foglalkozik ezután s első sorban a nyugdijak, életbiztositási és hadi kötvények valorizálását követeli.

Elnök: Figyelmezteti, hogy beszédideje lejárt, mire egy negyedórai meghosszabbitást kér. Az elnök azonban kérését nem teszi fel szavazásra, mert a házszabályok értelmében nem lehet meghosszabbitani.

Esztergályos János három határozati javaslatot terjeszt be. Az indemnitást nem szavazza meg.

A következő szónok *Tamássy* József. Örömmel üdvözli azokat az eredményeket, amelyeket a miniszterelnök és a pénzügyminiszter elértek Genfben. Három csoportba oszthatók ezek az eredmények s ő legrészletesebben a tisztviselő kérdéssel kiván foglakozni.

Rövidesen szól ezután a forgalmi adó és a házhaszonrészesedés leszállitásáról.

A házhaszonrészesedés csak a boltbéreknél jelent komolyabb csökkenést, de nem a lakásoknál. Ezt pontos számadatokkal is igazolja. Ezért azt inditványozza, hogy a lakásoknál a házhaszonrészesedést nagyobb mértékben mérsékeljék.

A genfi eredmények között szinte a legjelentősebb az a 70 millió aranykorona, amelyet beruházások ra fordithatunk.

A másik eredmény a tisztviselők fizetésének emelése. Meg kell állapitania, hogy a genfi eredmények között ez a legcsekélyebb s a tisztviselők ma nagy csalódást is éreznek, de ugy látja, hogy ez a miniszterelnököt sem elégiti ki, — mert hiszen hangsulyozta is, hogy egy 40 százalékos emelést tartana szükségesnek.

1919 óta hét év mult el és ezen idő alatt a tisztviselők alig léptek előre.

Kun Béla: Átnyomorogták az időt.

Tamássy József: A státusrendezésnek nagy akadálya, hogy több a tisztviselő, mint amennyire zükség volna és az elbocsátandók elhelyezése a gazdasági helyzet folytán nem lehetséges. — Helytelen az is, hogy az egyes osztályok közt tul nagy az aránytalanság és több magas állásu tisztviselő van, mint lenni kellene.

Határozati javaslatot terjeszt be a tisztviselők fizetésének és a nyugdijasok illetményeinek méltányos megállapitásáról.

A javaslatot elfogadja.

Drózdy Győző szólal fel ezután. Bizalmatlan a kormánnyal szemben. Beszél a Magyar Ugar cimü heti lap betiltásáról és ezzel akarja igazolni, hogy a kormány a földmüvelő nép szervezkedését meg akarja akadályozni.

A következő szónok *Beck* Lajos, aki arról beszél, hogy elhibázottnak tartja a kormány gazdasági politikáját.

A jövedelemadó tervbe vett mérséklése nem kielégitő. A skálát le kell szállitani és a létminimumot fölémelni. Első sorban az élelmiszerek termelését kell fokozni. A kormány későn kezdte a külfödi hitel akciót.

Herczeg Béla: Sajnálatát fejezi ki, hogy nem tárgyalhatják az eredeti javaslat pontos intézkedéseit. Hetven millió aranykorona beruházás még békében is nagyjelentőségü lett volna. Sötét szinekkel eeseteli azt a gazdasági helyzetet, amelybe Jásznagykunszolnok megye lakossága került a rossz termés folytán. Vasutak, hidak épitésével lehetne kenyeret adni azoknak, akik most a rossz termés következtében kenyér nélkül maradtak.

A tulsó oldalon többek közt az-

zal is indokolják a kormány iránti bizalmatlanságot, hogy szerintük a minszterelnök genfi utja eredménytelen maradt. Ezzel szemben le kell szögezni, hogy Bethlen István gróf Genfben igen jelentős sikereket ért el, amelyek kielégithetik az elfoguatan birálót.

A tulsó oldalon mindig azt hangoztatják, hogy a kisántánton keresztül vezet az ut Magyarország boldogulása felé. Ezzel a felfogással szemben a kormánynak az volt az álláspontja, hogy Genfen keresztül kell sikert elérni. A miniszterelnök genfi eredményei a kormány álláspontját igazolták. Teljes bizalommal viseltetik a kormány iránt és ezért a javaslatot elfogadja..

A következő szónok *Szeder* Ferenc, politikai szempontból kivánja birálni a kérdést. Arról beszél, hogy a kormányzat nem engedi meg a földmunkásság szervezkedését. Határozati javaslatot terjeszt be, amelyben kéri, utasitsa a nemzetgyülés a belügyminisztert, hogy az egyesülési és gyülekezési jog szabályozásáról sürgős törvényjavaslatot terjesszen be. A kormány iránt bizalmatlan; a javaslatot nem fogadja el.

Utána *Kéthly* Anna szólalt fel, aki karitativ kérdésekkel foglalkozott beszédében.

Majd határozati javaslatot terjeszt be, amelyben kéri, hogy a lakások augusztus elsejére tervezett 5 százalékos béremelését szabályozó rendeletet a népjóléti miniszter helyezze hatályon kivül. Az indemnitást nem fogadja el.

Minthogy a Ház nem tanácskozó képes, az elnök az ülést felfüggeszti.

Szünet után Pikler Emil szólal fel. Határozati javaslatban sürgeti a magánalkalmazottak jogviszonyainak rendezéséről szóló törvényjavaslat benyujtását. Ugyancsak határozati javaslatban kéri a kereskedelemügyi minisztert, hogy a magánalkalmazottak nyugdijbiztositásáról szóló törvényjavaslatot terjesszen a Ház elé. Addig is rendeletileg kényszeritse a vállalatokat, hogy a nyugdijakat valorizálva fizessék.

Azt mondja, hogy sok a munkanélküli.

Szili Tamás közbeszól: A falun dolgoznak az emberek.

Pikler: A dolgozók kevés bért kapnak.

Pataky közbeszól: Mennyit kapnak a szakszervezeti vezetők?

Pikler: Ön tudja, milyen idegfeszitő, fáradságos munka a szakszervezet vezetése?

Pataky: És milyen hasznot hajtó munka!

Pikler: Az indemnitást nem fogadja el.

Rothenstein Mór: Törvénytelennek tartja az Az Ujság betiltását. Polemizál Eckhardt beszédével. — Az indemnitást nem fogadja el.

Az elnök javaslatára kimondja a Ház, hogy a legközelebbi ülést holnap tartja, a mai napirenddel.

A román kormány a népszövetség nyomására vonta vissza hirhedt, magánoktatási törvényjavaslatát

A nemzeti kisebbséget létalapjában támadta volna meg a törvény — A román kormány ki akarta ujból játszani a népszövetséget

Kolozsvár, jun. 25. — Ismeretes, hogy Angelescu közoktatásügyi miniszter a nemrégen lezárult kamarai ülésszak végén visszavonta a nemzeti kisebbségeket létalapjukban megtámadott magánoktatási törvényjavaslatot, illetve annak letárgyalását a parlament őszi ülésszakára halasztotta. Az „Ellenzék“ cimü lap közli párisi tudósitójának a magánoktatási törvényjavaslat visszavonásának előzményéről népszövetségi körökben szerzett értesüléseit. Ezek szerint a román kormány még februárban ismertette a népszövetséggel a javaslat rendelkezéseit, amelyeket a nemzetek szövetségének kisebbségi osztálya áttanulmányozott és a törvénytervezetről megállapitotta, hogy annak számtalan rendelkezése nyilt vagy burkolt megsértése a nemzeti kisebbségek biztositott jogainak. E tény megállapitása után a román kormány azzal kapta vissza a tervezetet, hogy a kisebbségi szerződés szavai és szelleme értelmében azt változtassa meg. A kormány tudomásul vette a nemzetek szövetségének álláspontját, de ennek ellenére is ragaszkodott eredeti tervezetéhez, azt a szenátusban megszavaztatta és megakarta szavaztatni a kamarában is. Ezzel kétségteetlnül az volt a célja, hogy a nemzetek szövetségét befejezett tények elé állitsa. A magyar egyházak azonban tiltakoztak a javaslat ellen és a nemzetek szövetségének közbelépését kérték. Genfben nem felejtették el a februrái határozatot és a nemzetek szövetsége ragaszkodott álláspontjához, amely szerint a javaslatot csak megfelelően módositott formában hajlandó elfogadni. Ezekből kitünik, hogy Angelescu nem önszántából vonta vissza javaslatát.

Egy cseh szocialista megakarta bosszantani a plébánost s ezért felakasztotta magát a templomban.

Prága, junius 25. A csehországi Szveborice községben egy Matz nevü cseh földmüves, a szociáldemokrata párt egyik tevékeny tagja ellenséges magatartást tanusitott a község katholikus plébánosa ellen, akit egy alkalommal hivatalos kötelességének teljesitésében is megakadályozott. Ezért a biróság Matzot jogerősen szabadságvesztésre itélte. Matz a büntetés végrehajtása előtt kijelentette, — hogy még egyszer meg fogja boszszantani a plébánost. E kijelentése után elment a templomba és ott felakasztotta magát. A templomot ujból fel fogják szentelni

Széttépték a sertések.

Szeged, jun. 25. Az egyik szegedi tanyán tegnap délután borzalmas szerencsétlenség történt. — Balla György gazdálkodó távol maradt a tanyától és az udvaron magára hagyva játszadozó Bottlik László 9 éves béresgyerekre a sertésólból ed dig ki nem deritett okból a sertések kiszabadulva rávetették magukat és teljesen széttépték.

Budapest, jun. 25. Szegedről jelentik: A tápói komp felett egy 12 év körüli leány holttestét fogták ki a Tiszából. — A holttesten késszurás nyomai voltak láthatók. A csendőrség értesitette a szegedi vizsgálóbirót, aki rögtön kiszállt a helyszinre. A vizsgálat megállapitotta hogy a késszurás a zivét járta át a kisleánynak, akit holtan dobtak a vizbe. Az a gyanu merült fel, hogy a szerencsétlen leányt szülei tették el láb alól.

Szerbia nem enged területére lépni bolgárokat

Feszült viszony a két állam közt — A bolgárok agyonverték a merényletek gyanusitottjait?

Belgrád, junius 25. A legutóbi tömeges letartóztatások alkalmával, melyek Szófiában a merényletek után történtek, számos jugoszláv állampolgárt is letartóztattak. A szerb kormány lépéseket tett az elfogottak érdekében. A szófiai szerb követ azzal a kéréssel fordult a bolgár kormányhoz, hogy vagy bocsássa szabadon a szerb foglyokat vagy — ha alaposan gyanusithatók — inditsák meg ellenük a törvényszéki bünvádi eljárást.

A szerb követ kérése mindezideig válasz nélkül maradt és a letartóztatottak közül senki sem került szabadlábra. — Valószinünek tartják, hogy a rendőrök agyonverték őket.

A szerb kormány elhatározta, — hogy a bolgár hatóságok eljárásával szemben retorzióval él és mindaddig, mig a bolgár hatóságoktól válasz nem érkezik, szerb területre nem enged beutazni vagy átkelni bolgárokat.

Egész sereg mentelmi ügyet tárgyalt tegnap a nemzetgyülés mentelmi bizottsága

Budapest, junius 25. A nemzetgyülés mentelmi bizottsága ma délben 12 órakor Fáy Gyula elnöklétével ülést tartot és Rubinek István előadásában letárgyalta a tárgyalsára kitüzött mentelmi ügyket. A bizottság elsősorban Peyer Károly nemzetgyülési képviselő ügyével foglalkozott, akit a házszabályok 240. pragrafusa alapján utasitot a Ház a mentelmi bizottsághoz. A bizottság javasolja, hogy a nemzetgyülés Peyer Károly nemzetgyülési képviselőt a plénum ünnepélyes megkövetésére utasitsa. A bizottság ezután Szabó Imre, Esztergályos János, Saly Endre, Klárik Ferenc, Drózdy Győző nemzetgyülési képviselők mentelmi bejelentésével foglalkozott és ugy határozott, hogy a mentelmi jogot nem látja megsértetnek. Eckhardt Tibor nem zetgyülési képviselő bejelentése fe lett napirendre tér, Peyer Károly Propper Sándor, Szeder Ferenc Vanczák János és Farkas István mentelmi jogának a külföldi tényezők által történt megsértési bejelen tése felett a bizottság szintén napi rendre tér.

Wild József, Gömbös Gyula é Vanczák János két rendbeli ügyében a bizottság a mentelmi jog felfüggesztését hozza javaslatba, mig Peyer Károly és Drózdy Győző gy másik mentelmi ügyében a mentelmi jog fel nem függesztése mellett döntött. A bizottság Peyer Károly, Esztergályos János, Saly Endre, Klárik Ferenc, Drózdy Győző és Vanczák János mentelmi ügyében hozott határozatával szemben Györky Imre és Rupert Rezső kisebbségi véleményt jelentett be.

Héjjas Iván feldicséréséért félmillió koronára itélték Kádár Lehelt

A büncselekmény jellege az amnesztia dacára is megmarad

(A Magyarország tudósitójától). A budapesti büntetőtörvényszék Schadl-tanácsa ma tárgyalta Kádár Lehelnek, A Népp munkatrsának perét, aki egyik orgoványi gyilkosság után A Nép-ben Héjjas Ivnát dicsérte és ezáltal büntett és büntevő feldicsérésének vétségét követte el. Zbonáék pörének tárgyalása után ugyanis Kádár Lehel cikket tett közé, amelyben dicsőitete Héjjas Iványt és az izsáki három gyilkosságra való uttasitásban a nemzeti és a keresztény gondolat megtestesülését ünnepelte.

A mai tárgyaláson először Kádár Lehel kijelentette, hogy nem érzi magát bünösnek.

Moldoványi ügyész kérte a Zbona-per honvédtörvényszéki és a legfelsőbb honvédtörvényszéki itéletének ismertetését.

Kádár Lehel a biróság elé állva nyilatkozatot tett, hogy eláll a bizonyitástól és nyakát a hurokba dugja.

Egyórás tanácskozás után hirdette ki Schadl elnök a biróság itéletét, amely bünösnek mondotta ki Kádár Lehelt a büntetőtörvény 170. paragrafusába ütköző saitó után elkövetett vétségben és ezért a büntetőtörvénykönyv 92-ik szakaszának alkalmazása mellett 500 ezer korona pénzbüntetésre itélte.

Az itélet megokolása arra hivatkozik hogy Héjjas Iván ellen bünvádi eljárás folyt, az eljárás azonban közkegyelem folytán abbahagyatott.

Az amnesztia dacára a büncselekmény jellege továbbra is megmarad. Sulyosbitó körülményeket a törvényszék nem észlelt, ellenben enyhitő körülményeket igen.

Moldoványi kir. ügyész az enyhitő szakasz téves alkalmazása miatt sulyosbitásért jelentett be fellebbezést. Felebbezett az itélet ellen Ulain védő is, akinek felebbezéséhez Kádár Lehel csatlakozott.

Fordulópont Kinában.

Newyork, junius 25. Kinában a helyzet fordulópont előtt áll. — Kina belsejében a felkelés óriási méreteket öltött. Pekingben tegnap több, mint százezer ember tüntetett, de komolyabb incidens nem történt.

„Méliusz“
könyvkereskedés
könyvujdonságai

DUMAS:
Madame Dubarry bukása. Alapár 6·—
HUGÓ VIKTOR:
Nyomorultak I—IV. Alapár 10·—
GÁRDONYI G.:
Két menyasszony Alapár 7·—
Agy Isten Biri „ 7·—
A kürt „ 8·—
Te Berkenye „ 7·—
MAROCZY A.:
A sakk Alapár 8·—
MOLY T.:
A báró lelke Alapár 7·—
BRAM STOKER:
Karnevál Alapár 4·—
Drakula „ 8·—
Szorzószám 7000 + 5%
Telefon 2—70.

Az augusztusi házbér szorzószáma: 14500

Példák a lakbér kiszámitására — Még nem döntöttek az augusztusi bér részletfizetési kedvezményéről

A juliusi lakbér szorzószáma még 17000

Bud János pénzügyminiszternek a pártközi értekezleten elhangzott nyilatkozatával teljesen tisztázódott az augusztusi házbér ügye. A helyzetet végig megvilágitja majd és egyben intézkedik a 14.500-as szorzószámnak a lakbérre vonatkozó életbeléptetéséről is az a rendelet, amelyet értesülésünk szerint már julius első napjaiban ad ki együttesen a népjóléti miniszter és a pénzügyminiszter.

Ez a rendelet kimondja, hogy a lakbérre nézve augusztus 1-től kezdődőleg léptetik életbe a 14.500-as szorzószámot.

A lakbér szorzószámának a csökkentését az egész közvélemény nagy helyesléssel fogadja. A pénzügyminiszternek és a népjóléti miniszternek erre vonatkozó intézkedése csztatlan örömet kelt valamennyi lakó és kereskedő körében. A háztulajdonosok még tegnap is jártak a pénzügyminiszternél, — hogy akciót kiséreljenek meg a 17.000-es szorzószám fenntartása érdekében. Ez az akciójuk azonban sikertelenül végződött. Tulajdonképen a háztulajdonosoknak még igy is, a szorzószám leszállitásával, megmaradt az az előnyük, — hogy a juliusi házbért még a tizenhétezeres szorzószámmal kapják, holott a 14.500-as szorzószámot a többi vonalon már julius 1-ével, az uj költségvetési év kezdetével léptetik életbe. A helyzet pedig az, hogy a julius 1-én esedékes házbérrészlet fizetésekor azoknak, a kik a részletfizetés kedvezését igényelték, tulajdonképen már szintén a 14.500-as szorzószámmal kellene fizetniök. Azoknak pedig, kik a május 1-től julius 31-ig szóló negyedévre egy összegben fizették ki a lakbérüket, ebből a lakbérből viszajárna a negyedév egyharmadára, tehát a julius hónapra eső különbözet, ami a szorzószám leszállitásából keletkezik. Mivel ezeket a kedvezéseket a lakók és kereskedők már nem kapják meg és csak azaugusztus 1-ve kezdődő házbérnegyedre vonatkozik a 14.500-as szorzószám, a háztulajdonosok meg lehetnek még elégedve, mert rájuk nézve igy sem a legkedvezőtlenebb eset következett be.

Voltak olyan esetek, hogy a lakók májusban lefizették az egész évnegyedre szóló kinestári házhaszonrészesedést. Ebben az esetben a lakónak vagy kereskedőnek viszszajár a májusi házhaszonrészesedés fele, illetve ezt az összeget be kell tudni az augusztusi negyedre fizetett haszonrészesedésbe.

Abban az esetben, ha valamely szóban forgó lakás például 1917 november 1-én 500 korona bért fizetett, akkor 1925 május 1-én ennek 25 százaléka, vagyis 125 arany korona tiszta bér után fizetett kinestári haszonrészesedés fejében ennek az összegnek 25 százalékát, vagyis egynegyedét, azaz 31.25 aranykoronát tesz. Ezt az összeget a 17.000-es szorzószámmal kellett fizetni, vagyis összesen 531.250 papirkorona volt a szóban forgó lakás kinestári haszonrészesedése, az 1925 május 1-től julius 31-ig terjedő negyedévre. Ennek a felét, tehát 265.625 papirkoronát feltétlenül májusban kellett fizetni, a másik felét, ugyanennyit pedig aug. 1-től 5-ig is lehetett volna fizetni. Ezt a részletet most elengedik.

A májusi negyeddel szemben az augusztusi negyedben a helyzet igy alakul:

Ugyancsak az 500 aranykoronás alapbért számitva, ennek a 30 százaléka lesz az augusztusi tiszta bér, vagyis 150 aranykorona. A 150 aranykoronának a 12.5 százaléka, vagyis egynyolcada lesz az augusztusi kinestári haszonrészesedés. Ez 18.75 aranykorona. Ennyi tehát az augusztusi házhaszonrészesedés, de 14,500-as szorzószámmal; összesen tehát 271.875 papirkoronát kell fizetni az augusztusi házhaszonrészesedés fejében. Az a bérlő azonban, aki ugyanebben az esetben az egész májusi házhaszonrészesedést lefizette már, a májusi negyedet: 265.625 koronával tulfizette, mert ennyi a májusi negyed kinestári haszonrészesedésének a fele, amit lehetett volna augusztusban is fizetni és amit most elengednek. Az ilyen bérlő tehát a fizetésnél a 265.625 papirkoronát vonja ki az augusztusi negyedre fizetendő haszonrészesedésből, a 271.875 koronából. Ilyen módon fennmarad 6250 korona és csupán ez lesz az az összeg, amivel a bérlő tartozik az államnak az augusztusi negyedben. A májusra befizetett teljes 25 százalékos haszonrészesedés felét a bérlő visszakövetelheti az államtól.

Igy tehát ennek a kérdésnek a legegyszerübb megoldása, ha a tulfizetett összeget betudja az augusztusi kinestári házhaszonrészesedésbe. Erre annál is inkább szükség van, mert akadnak olyan háziurak akik már májusban iparkodtak behajtani lakóiktól az egész kinestári házhaszonrészesedést, annak ellenére, hogy a házhaszonrészesedésnél a háztulajdonos szerepe nem haladja meg az egyszerü adóbehajtó szerepét, mert a kinestár számára esedékes összeget hajtja csak be a háztulajdonos a bérlőtől. Másik példával megvilágitva az esetet ha a bérlő 1917 november 1-én például 100 korona bért fizetett, akkor a 100 koronás alapbér után az 1925 májusi negyedben 6.25 aranykorona, illetve ennek a 17.000-szerese, 106.250 papirkorona a kinestári haszonrészesedés. Ennek a felét, vagyis 53.125 aranykoronát elengedik. Ugyancsak ennél a lakásnál a 100 korona alapbér után 1925 augusztus 1-én 30 aranykorona lesz a tiszta bér és ennek egynyolcada, 3.75 aranykorona, az augusztusi kinestári házhaszonrészesedés. Ez a 14.500-as szorzószámmal számitva 54.375 korona. Vagyis az augusztusi házhaszonrészesedés — a 100 aranykorona alapbérü lakásnál — csak 1250 papirkoronával haladja felül a május 1-től julius 31-ig terjedő negyed kinestári házhaszonrészesedésnek a felét: 1250 papirkorona tehát ebben az esetben az az összeg, amellyel a bérlő augusztusi haszonrészesedés fejében az államnak tartozik, ha a májusi negyedre már az egész haszonrészesedését befizette a 17.000-es szorzószámmal.

A rövidesen megjelenő lakbérrendeletnek minderre nézve intézkednie kell. Az még kérdés, hogy az augusztusi negyedben is megengedik-e a bérek részletfizetését.

Szocialista tüntetés Budapesten

Négy embert letartóztattak

Budapestről jelentik: Tegnap estére a magyar szociálista munkáspárt a régi képviselőházba gyülést hirdetett, amelyet azonban a rendőrség nem engedélyezett. Az utcán egybegyült 250—300 főnyi tömeget a rendőrség távozásra szólitotta fel. — A szociálisták kisebb csoportokba verődve a Rákóczi-térre vonultak, ahol Laufer Aladár állásnélküli villanyszerelő a tömeghez beszédet intézett.

Ezután az egybegyültek a Konti-utcán át a Népszava szerkesztősége elé vonultak, ahova be akartak hatolni, de ez nem sikerült. — Innen elvonultak a Tisza Kálmán térre, ahol azonban a rendőrségi karhatalom szétoszlatta a tömeget.

A tüntetők közül négy embert előállitottak és őrizetbe vettek.

Ifj. Magyari Imre sikerei Angliában

Magyar lakodalom és magyar csárdás egy londoni revüben

(Budapestről irják): Szerdán érkezett vissza Budapestre ifj. Magyari Imre cigányprimás, ő volt az, aki a háborut követő időkben legelőször ment ki külföldre diadalt, elismerést és hódolatot szerezve a magyar zenének.

— Március 7-én kezdték meg Angliában, Manchesterben, majd Liverpoolban szereplésüket „Fel a tánra" cimü revüben. Fényes sikert aratva innen Londonba utaztak, hol egy nagystilü amerikai revüben léptek fel, illetve a revünek egy részében, egy zenés-táncos betétben a „Magyar lakodalom"-ban. A revü régen tulhaladta a 100 előadást, de Magyariék haza jöttek most, mint a primás mondja „nagy dolog a honvány és nem élet az élet család nélkül".

Több gyönyörü magyar számot játszottak, de legnagyobb sikere a tüzes, ropogós magyar csárdásoknak voltak. A siker teljes volt.

Az angol előkelő társaság kapott az alkalmon — egyik főuri estélyről a másikra hivták Magyariékat. Egy ilyen alkalommal lord Lee, az angol felsőház tagja nagy társaság közepette a következő hangos kijelentést tette, hailván a magyar cigányok zenéjét: „Ez az igazi zene, nem a jazz band".

Bucsuzásuk alkalmával meleg ünneplésben részesitették őket.

Büszkén meséli ifj. Magyari, hogy megjelent nála a legnagyobb angol rádióvállalat igazgatója és több karmestere szerződtette zenekarával együtt.

Egy nagy gramofonlemezgyár szintén több felvételt eszközölt. — Meghivta Magyariékat egy női klub is koncertezni. Azonban mikor megjelentek a magyar fiuk, elborzadva látták, hogy a bájos hölgyeknek legfiatalabbika is tul van a 60-on. Kiderült aztán, hogy az „Aggszüzek klubbjában" kaptak meghivást.

Most már itthol vannak a derék fiuk és élvezik boldog családi otthonukban a jól megérdemelt nyugalmat.

Minden elismerésünk ifj. Magyari Imréé és zenekaráé — mert ennél kedvezőbb és eredményesebb propagandát keresve sem találhatna szegény árva nemzetünk részére Mi debreceniek annál inkább is örülünk a fényes erkölcsi, anyagi sikernek, mert Magyari debreceni cigány, — fia Magyari Imre bácsinak, a közszeretetnek örvendő primásnak.

Nem létező tengerit adott el

Néhány nappal ezelőtt Daku András hentesmesternél, Sallay Sándor, Andirkó István, Berger Herman és Járay Ödön gazdálkodóknál megjelent egy fiatal ember, ki Szabó Sándornak, Kovács Istvánnak és Nagy Istvánnak mondotta magát és előadta, hogy neki az Elepen belterjes gazdasága van s nagyobb mennyiségü nemesitett tengerit adna el. Sok helyen felültek a szélhámos ajánlatának és rendeltek az illetőnél kisebb-nagyobb tételekben. Persze mindenhol előlegeket vett fel. Igy Járay gazdálkodótól kétmillió koronát vett fel előlegképen.

Telt, mult az idő, de se tengeri nem lett, sem a gazdálkodó nem jelentkezett. Erre a károsult gazdálkodók feljelentést tettek a debreceni rendőrségen. A feljelentés alapján nyomozás indult a szélhámos ellen. Kedden aztán egy fiatal ember megjelent Balmazujvároson, ahol hasonló látogatásokat tett több balmazujvárosi gazdánál. — Már elutazóban volt Ujvárosról, a mikor a csendőrség az ujvárosi pályaudvaron elfogta s kihallgatása után bekisérték a debreceni rendőrségre.

A rendőrségen ujra kihallgatták. Ennek során kiderült, hogy az illető Wágner, elepi napszámos és sohasem volt eladó tengerije; őrizetbe vették a kihallgatás után és ma átkisérik a kir. ügyészségre.

A KÉKOSZ társasvacsorája a Royalban.

A kézmüiparosok és kereskedők országos szövetségének debreceni főcsoportja a Royal-szálló különtermében sikerült társas vacsorát rendezett esütörtökön este. A társas vacsorán megjelent dr Gáspár Endre a Kékosz. országos főtitkára Budapestről, továbbá dr Radó Rezső iparkamarai főtitkár, dr Czipott György ny. kuriai biró és ipartestületi főügyész, dr Diczig Alajos iparkamarai s. titkár, Harsányi és Olasz tanácsnokok, dr Freund Jenő, dr Brunner Lajos, Zelinger Ede s még sokan. Az első szónok dr Gáspár Endre volt, aki a Kékosz. programját ismertette igen szellemesen. — Majd dr Radó Rezső iparkamarai főtitkár beszélt és beszédét Moltke nagymondásával: „Getrent marschieren und vereint schlagen". — „Lehet különmasirozni, de a győzelem kivivásáért együtt masirozni"-val fejezte be. Igen nagy sikere volt. Dr Diczig Alajos a nőkre mondott igen szellemes pohárköszöntőt. Ezekután az egybegyültek záróráig a legjobb hangulatban együtt maradtak.

szénsavval telitett
Éva vizet igyunk
üdit — frissit
Megrendelhető.
Márkus Jenő Hatvan-u. 22. Telefon 14.

A „Debreczen" telefon száma: 789.

A legitimisták zászlót bontanak Debrecenben is

Apponyi vezérletével ősszel Debrecenbe jönnek a legitimista politikusok

Tudvalevő, hogy a legitimistáknak Debrecenben is van táboruk. Ezeknek ezidőszerinti vezérük Weszprémy Zoltán ny. főispán, aki a legitimisták körmendi zászlóbontásán megjelent s részt vett ott a politikai beszámolón. Weszprémy Zoltán ny. főispántól Apponyi Albert gróf, a magyar politikusok nesztora behatóan érdeklődött az iránt, hogy Debrecenben milyen táborral rendelkezik a legitimista eszme. Természetesen Weszprémy Zoltná ismertette a város közhangulatát és proponálta, hogy a legitimista vezérek bontsanak zászlót a Tiszántulon is.

Weszprémy Zoltán ny. főispán kezdeményezésére gróf Apponyi megigérte, hogy nagy táborkarával az ősz folyamán ellátogat és zászlót bontanak a Tiszántulon is. Mint hirlik, a legitimisták debreceni gyülése nagy arányunak igérkezik s azon megjelenik gróf Apponyin kivül Andrássy Gyula gróf, Rakovszky Isván és Milotay István is. A gyülés előkészitésének előmunkálatai már folynak.

Tizenhat uj doktor a debreceni egyetemen

Ritka avatási ünnepély a Kollégium dísztermében

Szokatlanul diszes ünnepély szin helye volt tegnap délelőtt a kollégium nagyterme. A doktorrá avatandók oy nagy számmal járultak az egyetemi tanács elé, amely az egyetem történetében a legritkább események közé tartozik. Az uj doktorok a következők: Antal Antal, dr Hadházy Béla, Szabó Gábor, Szücs Béla az államtudományok: dr Dely Endre, dr Farkas Aladár, dr Hubay Sándor Gyula, Jezsik Sándor István, Keresztesi István, Nagy Béla, dr Oláh István, Szalay Károly a jogtudományok; Csáky Gergely, Félegyházi Sándor, Pórer Dezső, Szepessy Kálmán az összes orvostudományok doktorává avattattak.

A doktorrá avatást a jog- és államtudományi kar részéről dr Barabási Kun József, az idei dékán; az orvostudományi kar részéről dr Verzár Frigyes, ez idei prodékán végezték. — Az esküformát Vargha Zsigmond dr. a ref. hittudományi kar dékánja olvasta fel.

Az uj doktorokhoz dr. Pap Károly rektor intézett buzditó beszédet. Rámutatott a mostani száz éves centennárium nagy jelentőségére, mikor a magyar nemzeti ébredés diadallal tört fel a magyarság életében. E gondolat kapcsán arra buzditotta a 16 uj doktort,— hogy tudományaikkal legyenek munkásai a nemzeti élet felvirágoztatásának.

A dísztermet teljesen megtöltötte az előkelő, érdeklődő közönség.

Rágalmazásért két millió korona pénzbüntetés

Papp György és Mezey István B. listára helyezett állami tisztviselők beadványban feljelentést tettek az üzletvezetőséghez Kiss János hajdunánási állomásfőnök ellen. — A feljelentésben, melyet együtt fogalmaztak, előadták, hogy Kiss a december 5-én tartott országos vásáron a marhavagonokat csak ugy adta ki a kereskedőknek, ha az illetékeken felül 25 ezer korona jutalmat adtak neki és a beraktározást is csak 50 ezer korona további külön dijazás ellenében engedte meg.

A feljelentésben foglaltak alapján Kiss ellen meginditották a fegyelmi eljárást és a vizsgálat során beigazolódott, hogy ilyen visszaélések történtek ugyan, de azokhoz Kiss állomás-főnöknek semmi köze nem volt, azt az alantosai csinálták az ő tudta nélkül.

Miután a fegyelmi eljárás Kisst teljesen tisztázta, most már ő tett feljelentést a beadvány szerkesztői ellen. Papp Györgyöt és Mezey Istvánt hivatalból üldözendő rágalmazás vétsége miatt vád alá is helyezték.

Ügyüket tegnap tárgyalta a bün tetőtörvényszéken dr Lakatos Gábor tanácsa, mely bünösnek mondta ki a vádlottakat és Papp Györgyöt 2 millió, Mezeyt másfél millió pénzbüntetéssel sujtotta. — Az itéletben ugy kövendi Weress királyi ügyész, mint a vádlottak megnyugodtak.

Kijelölték a Nagytemplom előtt a villamos megálló helyeit

A Kossuth szobor terének rendezésével a villamosok kiszorultak régi megálló helyeikről. Ideiglenesen már történt gondoskodás uj megálló helyekről, de a gyakorlatban nem váltak be. Különben az a körülmény, hogy a térre az utcák sokasága torkollik, meglehetősen komplikálttá teszi a megállóhelyek lehető kényelmes és biztonságos elhelyezését. Tegnap délelőtt dr Magoss György polgármester vezetése alatt bizottság jelent meg a helyszinen, a villamos forgalom tanulmányozására és a megállóhelyek kijelölésére. A bizottság, melynek a városi tanácsnokok, a müszaki ügyosztály szakemberei s a helyiérdekü vasut kiküldöttei voltak a tagjai, ugy döntött, hogy a nagyerdei és Hatvan utcai villamosok megállóhelyét a tér déli végén helyezi el, ugy, hogy a kocsik a tér kőkerítésének vonalán állanak meg. A Csapó utcai villamos megállóhelye marad eddigi helyén, a Csapó utca sarkán.

Ingyen szállás, ami sokba kerül.

Prekup János nyiracsádi lakos földmives Győri József debreceni földmivessel az elmult éjszaka végig járták a csapszékeket. Majd kimentek a máv. pályaudvarra, ahol lefeküdtek a III .oszt. váróterembe és elaludtak. A reggeli vonatindulásnál Prekup jegyet akart váltani, de 740.000 koronát tartalmazó tárcáját sehogy sem találta. Erre feljelentést tett a rendőrségen. A nyomozás során aztán a tettest elfogták Prekup János barátja személyében, akit őrizetbe vettek. Eljárás indult meg ellene.

A volt 39-eseket szeptember 6-án zászlóaljanként és századonként ezredbe állitják össze

József főherceg látni akarja vitéz fiait — A hősi emlékmü bizottságának ülése a városházán — Bizottságok járják be a közeli községeket

A 39-es bajtársi egyesület szobor bizottsága tegnap délután a Városháza tanácstermében Klein László ny. tábornok elnöklete alatt ülést tartott. — Az ülésen Balogh Sándor dr ismertette a hősi emlékmü szeptember 6-án történő leleplezési ünnepségének programját.

Az ünnepségen meg fog jelenni József főhercég, a harminckilencesek koszorus vezére is, aki fővédnöke az ünnepélynek. Az ünnepély időpontját épen az ő kivánságára állapitották meg szeptember 6-ban.

Ezután az értekezlet három tagu bizottságot alakitott Balogh Sándor és Penyigey ezredesből, akik tisztelgő látogatást tesznek majd Wolff János tábornok özvegyénél s átveszik a 39-esekre vonatkozó s a tábornoknál levő összes iratokat.

Az emlékmü felállitásának és az ünnepély előkészitésének megszervezője ugyanis Wolff tábornok volt — aki néhány nappal ezelőtt bekövetkezett gyászos elhunytáig fáradságot nem ismerve dolgozott az önzetlenül vállalt misszión.

Penyigey ezredes bejelentette, — hogy akkor, amikor Wolff tábornok József főhercegnél nemrégiben audiencián volt, a főherceg annak az óhajának adott kifejezést, hogy látni szeretné az életben maradt hős 39-es vitézeit.

E célból elhatározták, hogy az összes volt harminckilenceseket összehivják, felállitják egy ezredbe zászlóaljanként és századonként — ugy mint régen volt, mikor a dicsőség véres mezején hadakoztak a kiváló katonák. A volt harminckilencesek gyönyörü serege bizonyára megható látvány lesz...

A harminckilencesek összegyüjtése végett két bizottságot jelöltek ki, akik végig járják Szoboszlót, Nádudvart, Kabát, Püspökladányt, Böszörményt, Dorogot, Nánást, Mikepércset, Sárándot, Derecskét, Hosszupályit, Nagylétát, Vértest s ott felkeresik a volt 39-eseket, hogy az ünnepségen a régi ezrednek a főherceg előtt való elvonulása céljából minél számosabban jelenjenek meg. Ezután kimondta a bizottság, hogy a leleplezési ünnepélyen egy hőskölteményt fognak felolvasni. Ennek megirására Vályi Nagy Géza irót, az egykori 39-es önkéntest fogják felkérni.

A szobormü leleplezési ünnepségnek több kisebb részét vették még tárgyalás alá, melyek után az ülés véget ért.

A városi tanács 25 vasbeton utcai árusitó bódé építését rendelte el

Tegnap bontották fel a versenytárgyalás ajánlatait — Fejér és Ritter debreceni cég építi a bódékat — Rendkivüli hitel a költségre — Eddig 150 kérvényt nyujtottak be bódébérletért

Többször szolgáltatott már vitára alkalmat a városi tanácsnak az a rendelkezése, mely szerint az utcai ujság- és gyümölcs árusitó bódék lebontását rendelte el.

A városi tanácsnak az volt a szándéka, hogy a most folyó tér és utca rendezésekkel kapcsolatban ezeket a sokszor egészen disztelen bódékat eltünteti a fő-utcákról és egységes tipusu, diszesebb külsejü bódékat állittat fel.

A városi tanácshoz a Kolumbia részvénytársaság ajánlatot is tett, hogy egészen speciális, saját anyagából, aránylag nagyon olcsón — hajlandó a bódékat elkésziteni. — A tanács közelebbről tájékozódott az ajánlat felől, de nem találta azt elfogadásra alkalmasnak. Igy a városi tanács zártkörü tárgyalást irt ki s több fővárosi és debreceni céget hivott fel ajánlattételre, igy többek között Fejér és Ritter, Tóth és Sebestyén debreceni, továbbá a Stabil rt. budapesti céget.

Tegnap délelőtt bontották fel a városi tanács ülésén az ajánlatokat, amelyeknek összehasonlitása után kitünt, hogy a legolcsóbb ajánlatot a Fejér és Ritter debreceni cég nyujtotta be, aki darabonként 12 millió koronáért hajlandó a városi müszaki ügyosztály által készitett terv szerint az árusitó vasbeton bódékat elkésziteni, egyszersmind kötelezi magát, hogy a szükséges mennyiségben harminc nap alatt teljesen elkésziti és kiállitja az utcára a bódékat.

A második számba jöhető ajánlat a Stabil rt. fővárosi cégé volt, amely 300 ezer koronával akarta drágábban elkésziteni a bódékat — mint a Fejér és Ritter cég. A városi tanács ennélfogva a Fejér és Ritter cég ajánlatát fogadta el és megbizást adott 25 ilyen bódé elkészitésére, amelyeket a forgalmas utcákon állitanak fel. — A helyeik kijelölésére vonatkozó javaslattételre a közigazgatási rendészeti ügyosztályt hivta fel a városi tanács.

A több száz millió koronát kitevő költség azonban nem áll a városi tanács rendelkezésére, ezért a közgyüléstől kellene kérni rendkivüli hitelt vagy kölcsön felvételére engedélyt. Tekintettel azonban a nyári szünetre, a közgyülést közelesen nem hivják össze. De mivel a bódék elkészitése sokáig nem várathat magára, a városi tanács a közgyülés utólagos jóváhagyásától feltételezetten már is megköti a szerződést a vállalkozó céggel s utólag kéri a pénzügyi müvelethez a közgyülés jóváhagyását.

Különben az árusitó bódék bérletére rendkivül sokan jelentkeznek. Már eddig körülbelől 150 kérvény fekszik a városi tanács asztalán. Ezek közül fogják kiválasztani az árusitó bérlőket, természetesen az igénylők közül elsősorban a rokkantakat veszik figyelembe.

— *Rendőri hirek.* Bodnár András vasöntő munkás az Uránia-mozi nézőterén cigarettára gyujtott. A tüzoltó kivezette és a rendőr felirta. Eljárás indult ellene. — Gebey Sándorné Kishegyesi-ut 2. szám alatti lakos feljelentést tett a rendőrségen, hogy a Piacon zsebéből ismeretlen tettes kilopta 800 ezer koronáját. Nyomozás indult a tolvaj ellen. — Az Uránia mozgóban egy női ridikült találtak, a melyben Romhányi István Zápolya-u. 4. sz. a. gyógyszerésznek a lakáshivatalhoz szóló kérvény és a kapukulcs volt. — Este 7—8 óra között a Csapó-u. 65. sz. ház előtt 1 pár teljesen uj női selyem harisnyát találtak. — Igazolt tulajdonosaik a rendőrségen (I. em. 67. ajtó) átvehetik.

Színház

A Csokonai-színház műsora:

Junius 26. Cifranyomoruság. — Szinmű. Halasiék utolsó fellépte. Uj olcsó helyárak.

Junius 27. Csókoljon meg! Bohózat. Rolkó József bucsufellépte.

Junius 28. Délután: Frasquita. Operette. Olcsó helyárak. Este 8 órakor: Antónia, vigjáték. Olcsó helyárak. A drámai személyzet bucsuja, Kardoss Géza utolsó fellépte Olcsó helyárak.

Junius 29. Marica grófnő. Operette. Markovits Andor bucsufellépte.

Junius 30. Mágnás Miska. Operette. Kováts Terus és Unger István bucsufellépte.

Julius 1. A postás fiu és a huga. Bohózat. A karszemélyzet jutalomjátéka.

Bucsuzó színészek

2.

Halasi Mariska.

Minden időkben a legkitünőbb drámai müvésznők közt fogják emlegetni a magyar alakitó müvészet krónikái. Mert azok közé sorozható, minden fentartás nélkül. A vidéki szinpadokon versenyen kivül áll s egyedül rajta mult, hogy már Toth Imre igazgatása alatt a Nemzeti-Szinház tagja nem lett. Az itt vendégszereplő Iványi Jenőt a „Bacarat" drámában ugyanis csodálattal töltötte el Halasi Mariska müvészi készsége s szerződtetésre ajánlotta az ország első drámai szinpadához. Csakhogy Halasi Mariska igazi szerelmese a szinpadnak, nem tud a müvészetnek megfelelő munka nélkül élni, a fővárosban pedig a „Nemzeti-Szinház"-*nál* nagyon sokakkal kellett volna osztozkodnia szerepkörén s szinésznyelven szólva, *ki kellett volna várni* mig rá kerül a sor. Ez okok miatt nem fogadta el a felajánlott szerződést, nagy örömére és mély sajnálatára e sorok irójának, aki Iványi oldala mellett a tárgyalásokat figyelemmel kisérte s nagyon jól tudta, hogy Halasi Mariska első fellépte már ki is volt tüzve a „Dolovai nábob" legelső — igaz, hogy délutáni — előadására a Nemzeti-Szinházban.

—

Halasi Mariska müvészete a legfőbb erőssége annak a debreceni drámai összesnek, mely páratlanul áll a vidéki szinpadokon s melynek megszervezése — a szerencsés véletlen körülményektől eltekintve is — a legfőbb érdeme Kardoss Gézának.

Halasi bámulatosan biztos, a legszélső határig tökéletes külső szinpadi eszközeitől, beszédtechnikájától eltekintve, alakitásainak müvészi egyöntetüségével ragadja magával a nézőtér hangulatait. Studiumok, elmélyedések, müvészi szemekkel való meglátások, ihletett lélekkel való megérzések képezik valamennyi alakitásának alapzatát. Együtt tud élni, egy időben, levegőben, hangulatban s váltakozó érzéseiben minden alakjával, legyenek azok bármely korból valók, klasszikusok, vagy fölszinesen, talán épen hisztériásan modernek.

Igazán kevés magyar drámai szinésznő müvészete tud annyi ezernyi szinben és változatos hangnemben felcsillanni és megcsendülni, mint a Halasié. Fölényesen uralkodik ez a müvészet a női bájon, aggafurt asszonyi szeszélyen, firom — olykor — irónikus humoron, gyilkos kétségbeesésen, csöndes, lelkek mélyéből fakadt rezignáción, vérpezselő szerelmi érzéseken, a tiszteletet parancsoló női szemérmen, a kihivó kacéraságon, nyers őszinteségen, egész az örök asszony szerelemből vagy gyülöletből fakadt, könyörtelen durvaságig. Csupa erő, értelmezni tudás, kifejező világosság és szin, együttérző melegség s müvészi közvetlenség minden alakitása, „Hamlet" Ofeliájától, „Bánk" Melindájától kezdve, a „Monna Vanná"-n, „Boszorkány"-on, a „Vasgyáros" Clairjén, a „Cigány" Rózsiján keresztül egész a hipern-modern vigjátékok csupa-ideg nőalakjaiig, a „Cserebere" operett-persziflás bájosan pikáns, vezető női szerepéig.

Halasi Mariskáról — aki Halasiné S. Etellel, a legkiválóbb magyar komikák egyikével együtt, ma bucsuzik — természetesen csak az őszi szinháznyitásig — az ő kedves közönségétől a „Cifranyomoruság" előadása keretében, jól esett nekünk a fentieket elmondani.

Sz. Z.

A szinházi iroda jelentései:

Az uj leszálitott helyárakkal kerül ma szinre Halassyék Bucsuzásául Csiky Gergely örökbecsü „Cifra nyomoruság" szinműve.

Kardoss Géza országos hirü alakitását. Mádi Simit játsza ma a „Cifra nyomoruság"-ban.

25.000 korona a legdrágább és 3000 korona a legolcsóbb hely a „Cifra nyomoruság mai előadására.

Rolkó József bucsuja lesz szomboton „Csókoljon meg" francia bohózatban. A nagytehetségü, közkedvelt müvész tisztelői és barátai, meleg ünnepeltetésben fogják részesiteni.

—

A mozgószinházak műsora:

Vigszinház: Két rész egy előadásban. A farini cirkusz tigrise, filmregény 2 részben 10 felvonásban. I. rész: A gyanu karmaiban. II. rész; Az anya szive. Kiváló kisérő; Mai dáma, egy nő kalandja 3 felvonásban.

Uránia: A kéfarcu mandarin. Kalandor történet 6 felvonásban, kettős főszerepben Oewn Moore. Kisérő: Hivatlan vendég, burleszk

Öröm és boldogság sugarai fiatal leányarcokon...

Érettségi a Dóczi-ban

Szerdán este fél 7 óra tájban vetődtem fel a nagy leánykollégiumba. Izgatott, kipirult leánykák járkáltak a folyosón, lábujjhegyen, mert a bizottság akkor tartotta záróértekezletét, amelyen az érettségi vizsgálatok eredményét állapitották meg. Feszült, reménykedő bizakodás mindenütt. Jaj, mi lesz? Hogy sikerült? Ott várakoztunk még egy darabig. Egyszerre csak felpattan a tanári szoba ajtaja s jön az osztályfőnök: Török Tibor, hogy az eredménykihirdetésre bevezesse a lányokat. Némán, várakozóan vonul fel a 26 leány. Beköszöni meg a bizottság nagy jóságát. Utána imára kulcsolódik a kéz. Szivből fakadó, könnyező fohász száll az Egek Urához, majd ének hangzik: Dicséret, dicsőség, tisztesség és hálaadás. Tódulnak ki a teremből. Öröm, boldogság sugárzik az üde leányarcokról, de már egyik-másik nem könytől fátyolos; hogyne, hiszen vége ezzel 8 esztendei munkának s ki tudja, kire mi vár, mit hoz a jövő.

Magam is elfogódottan állok kömennek az egyik osztályterembe. Az elnök, Erdős József egyetemi ny r.. tanár közli velük az eredményt. 9 jeles, 10 jó, 7 egyszerüen érett. Jelesen érettek: Balczer Ilona, Berky Ilona, Csuka Irén, Fehér Magda, Geszti Ilona, Kiszely Magda, Sipos Erzsébet, Tóth Erzsébet, Varjas Piroska. Milyen más lesz mindjárt az előbb még néma leány-csooprt. Az arcok neki pirulnak, csillogni kezdenek a szemek. Megkönnyebbülő sóhajok röppennek el. — Az elnök kedves, megindító szavai után előlép Huszár Ilonka s elfogódott hangon szöttük.

Közben tányérzörgés, evőeszközcsörgés hallatszik; a nagyteremben készül a buesuvacsora. Stimmel a cigány. Boldogan csillannak fel a leányszemek. Elköszönök. — Gondolatokba merülve ballagok le a lépcsőn s fenn, a kivilágitott nagyteremben felhangzik a: „Ballag már a vén diák tovább...'" A 18 éves „vén diák".

(—T—)

Több mint félezer aláirásos kérelem Kardoss szinigazgatóhoz

Kovács Terust, Unger Istvánt és Markovits Bandit akarják itt tartani

Már napok óta beszélték a városban, hogy Kováts Terusék elmennek Debrecenből, bizonyossá azonban csak akkor vált a hir, amikor a lapokban megjelent a bucsuelőadásról szóló hir. 48 óra alatt megmozdultak azok, akik ugy Kováts Terust, mint Unger Pistát és Markovits Bandit szeretik és akik között akárhányan vannak, akik kifejezetten csak az ő kedvükért mentek a szinházba, hogy mozgalmat inditsanak az iránt, ne kelljen a kedvenc müvészeiknek a városból eltávozniok, ellenkezőleg a jövő szini idényre is itt maradjanak a Csokonai-szinházban.

Rövid néhány nap alatt néhány lelkes urleány és asszony gyüjtőiveket körözött és azokra több mint félezer aláirás gyült össze, melyekben azt kérik Kardoss Géza igazgatótól, minden lehető áldozatot hozzon meg, hogy a közönség kedvenc müvészei Debrecené maradhasson.

A rengeteg aláirással ellátott ivek benyuitják Kardoss Géza utján a szinügyi bizottsághoz és biznak benne hogy a kérésnek meg lesz az eredménye. Nagyon sokan kijelentették hogy ha ezek a müvészek elmennek, nem fognak szinházba járni.

Hogy a kérelmet nem irták alá sok ezeren, annak tisztán csak az az oka, hogy igen rövid idő állt rendelkezésre s igy fizikaialg lehetetlen volt tovább kint tartani az iveket.

A kérelem benyujtásának azonban hire futott az egész városban és most kivánesian várják az aláirók és a mögéjük sorakozók, hogy mi lesz hát a döntés. Hiszik, hogy Kováts Terusék s Markovits Bandi itt maradnak nálunk.

— *Térzene a Nagyerdőn.* Tegnap délután a honvéd gyalogezred zenekara a nagyerdei parkban térzenét adott. A térzenét nagy közönség hallgatta végig. A katonazene körül valósággal korzó fejlődött ki s a nagyszámu közönség élvezettel hallgatta végig a Nőth főkarnagy által vezényelt gyönyörü melódiákat.

Mindenes lapunkban.

Közelesen hazahozzák Debrecenbe az Ecce homo-t

A Déri-muzeum néhány tárgya tudvalevőleg még ma is Budapesten van. Jórészt festmények ezek, köztük Munkácsy világhirü remeke az „Ecce homo" és a „Golgota" vázlata, melyek a Munkácsy centenárium alkalmbából a mücsarnokban kiállitáson vannak. A kultuszminiszter arról értesitette most Debrecen város tanácsát, hogy elrendelte a Déri-muzeum Budapesten levő anyagának leltározását, amit követni fog a tárgyaknak Debrecenbe való szállitása. Egyidejüleg közölte a kultuszminiszter, — hogy a muzeum szállitására felhasznált 500 millió korona elszámolását — jóváhagyólag tudomásul vette.

Elismerő szakvélemény a debreceni városi zeneiskola teljesitményéről

Szente Pál országos zeneiskolai szakfelügyelő jelentése a városi tanács előtt

Az utóbbi időben számtalan olyan jelenségről számolhattunk be, melyek mind a debreceni zenei élet hatalmas arányu fellendüléséről beszéltek. A nagyhivő zene-kultusznak központi tényezője a városi zeneiskola, melyet 27—28-án, a kultuszminiszter megbizásából — Szente Pál, zeneiskolai országos szakfelügyelő megvizsgált.

Szente Pál a városi tanácshoz intézett jelentésében elmondja, — hogy 200 növendék teljesitményét vizsgálta felül és két nyilvános vizsgaversenyen vett részt. Nagy örömmel lepődött meg a növendékek szép előhaladásán s a tanárkari értekezleten is kijeentette, — hogy a legnagyobb megelégedéssel tölti el az a körülmény, hogy a debreceni zeneiskola növendékeinek a létszáma 400—500-al meghaladja az ország legnagyobb zeneiskoláinak — beleértve a fővárosiakat is — létszámát. Szente Pál különös figyelmébe ajánlja a városi tanácsnak és az iskolának a magyar szerzemények nagyobb kultiválását és bejelenti, hogy a kultuszminiszternek részletes előterjesztésben fog beszámolni örvendetes tapasztalatairól.

A városi tanács örömmel vette tudomásul Szente Pál jelentését.

Figyelmetlen soffőrök

Ma délután is csaknem két szerencsétlenséget okozott a sebeshajtás. Bohács József 23 éves kerékgyártó segéd, aki a homokkerti Szoboszlói Papp István-u. 24. sz. a. lakik, őrült sebességgel vágtatott kerékpárján a Nagytemplom előtti tér pompás aszfaltján. A rendőr intését észre sem vette. A nagy iramban két igás szekér előt haladt el, mikor hirtelen szembe került a Stassik Lajos által hajtott gépkocsival. Ugy a kerékpáros, mint a soffőr azonnal fékezett, azonban az összeütközés elkerülhetetlen volt. Sulyosabb baj nem történt. A figyelmetlen soffőr ellen eljárás indult.

—

Feljelentést tett Margittay Zoltán Belső-u. 4. sz. a. lakos is az egyik debreceni gépkocsi soffőrje ellen, aki ráhajtott teherkocsijára. A szerencsétlenséget az utolsó pillanatban kerülte el, mert a soffőr még idejekorán fékezett és fordult. A panaszos ugy vette észre, hogy ittas volt a soffőr. Az eljárás megindult a soffőr ellen, mert a gépkocsi tulajdonosát ismeri a feljelentő.

Kérje mindenütt a „Debreczen"-t.

Hirek

MILYENIDŐ VÁRHATÓ:

A Meteorologiai intézet jelenti: A légnyomás állandóan alacsony és meglehetősen egyenletes eloszlásu sekély depressziós centrumokkal. Egyelőre lényeges változás nem várható. Esők Európában mindenfelé voltak. Hazánkban országos eső volt. A csapadék nagyobbrészt a Dunántulnak jutott, mennyisége sokhelyütt meghaladta a 10 millimétert. Zivatarok is voltak. A hőmérséklet nyugaton jóval alacsonyabb a rendesnél. Időprognózis: Változékony idő, helyenként esővel és lényegtelen hőváltozással.

— *Dr Baltazár Dezső püspök megkezdte nyaralását.* — Dr Baltazár Dezső püspök nyári szabadságait a böszörményi határban fekvő bodai birtokán szokta tölteni. Itt piheni ki azokat a fáradalmakat, amelyek a legnagyobb és legnépesebb magyar református egyházkerület kormányzásával járnak. Értesülésünk szerint Baltazár püspök megkezdte nyaralását s kiköltözött családjával a bodai birtokra. Tovább is ellátja azonban hivatali munkáit s ezek elintézésére minden héten bejön Debrecenbe. A féléves amerikai ut számlálhatatlan töredelme után most különösen szüksége van a nagy egyházférfiunak az üditő bodai levegőre.

— *Tanévzárás* a kegyesrendi róm. kath. reálgimnáziumban folyó hó 28-án vasárnap fog megtörténni. A róm. kath. növendékek reggel 8-kor szentmisét hallgatnak, hogy a Te Deum laudamus" fönséges melódiája mellett hálát adjanak Istennek az év folyamán vett sokszoros adományaiért. Szent mise után az intézeti tornateremben iskolai ünnepély lesz, melynek keretében az igazgató kiosztja a jutalmakat s azután az osztályfőnökök az évi bizonyitványokat és Értesitőket.

— *Vöröskereszt közgyülés.* A magyar vöröskereszt egyiet Debrecen városi választmánya f. évi junius hó 28. napján vasárnap délelőtt fél 12 órai kezdettel a Városháza közgyülési termében (emelet 1. sz.) tartja évi rendes közgyülését, az elnökség ezuton kéri fel a tagokat, hogy a közgyülésen minél számosabban megjelenni sziveskedjenek. Elnökség.

— *Elhalasztották a füszerkereskedők értekezletét.* A debreceni Füszerkiskereskedők Egyesülete által folyó hó 28-án délután fél 4 órára hirdetett értekezletét közbe jött akadály miatt julius 5-én, vasárnap délután 3 órakor tartja meg. Elnökség.

— *A város nem veszi meg a Vulkán-téglagyárat.* Hirt adtunk róla, hogy a köntösgáti Vulkán-téglagyárat a tulajdonos részvénytársaság megvételre felajánlotta Debrecen városnak. Az illetékes szakbizottság javaslata alapján tegnap foglalkozott a városi tanács a felajánlás ügyével és arra az álláspontra helyezkedett, hogy a téglagyárra nincs szüksége s különben is tulértékelésnek tekinti a vételár fejében kivánt két és fél milliárd koronát. Igy a tanács kitér az ajánlat elfogadása elől.

— *Elveszett* fekete ridikül kulcsokkal. Kérem jutalomért Méliusz könyvkereskedésbe beadni.

— *Izr. istentiszteletek a Deák Ferenc utcai templomban:* pénteken este háromnegyed 8 órakor; szombaton reggel 7, gimnáziumi bármicvó ünnepéllyel kapcsolatban avató szónoklat délelőtt fél 11, délután 5 és este fél 9 órakor; hétköznapokon reggel egynegyed 7, este 8 órakor. Elöljáróság.

A nagyerdei uszodát dr. Magoss György polgármester avatja fel

Lázasan folynak az előkészületek a vasárnapi nagyarányu uszóversenyre, melynek keretében avatják fel az uszodát. A versenyrendező DUE meghivta a városi tanácsot az avatási ünnepre s felkérte közremüködését a megnyitóünnepélyen. A városi tanács dr Magoss György polgármestert kérte fel a megnyitó beszéd tartására. Tudvalevő, hogy az uszoda létesitése elsősorban és főképen Magoss polgármesternek köszönhető, aki módot keresett a mai nehéz viszonyok között is e régóta sóvárgott intézmény megteremtésére. Amennyiben hivatalos ügyek vasárnap elszólitanák Debrecenből — akkor a felavató beszédet Zöld József tanácsnok fogja mondani, aki maga is lelkes sportember.

A hortobágyi legelő nagyon sokat javult az utóbbi napok bőséges esői által

A hortobágyi gulyák erdei legeltetésének feltételei

Megirta a Debreczen, hogy a földmüvelésügyi miniszter táviratilag engedélyezte a hortobágyi legelőn inség előtt álló gulyák erdei legeltetését. Megérkezett a miniszter részletes rendelkezése is, ugy, hogy a városi tanács megállapitotta az erdei legeltetés feltételeit.

Első sorban is kimondta avárosi tanács, hogy erdei legeltetésre csak a Hortobágyon legeltető gazdák kaphatnak engedélyt. A gulyákat csoportosan nem lehet behajtani az erdőkbe, hanem a jószágtulajdonosoknak külön-külön adnak engedélyt, csupán csak kisebb csoportokra. Ha a jószágtulajdonosnak véletlenül a felszabaditott erdőterületen kaszálóbirtoka van, csak ott legeltethet. A hajtási engedélyt a hortobágyi hajtócédulára adják ki. A kiadott uj engedélyeket a hortobágyi legelő javulása esetén vissza fogjt vonni a tanács. Az időjárás viszonyai a mellett szólnak, hogy az erdei legeltetést nem sokáig fogják igénybe vétetni, — mert a tanácshoz beérkezett jelentések szerint az utóbbi napokban bőségesen lehullott eső nagyon megjavitotta a kisült legelőt.

Az erdei kihajtás már a legközelebbi napokban kezdetét veszi. Ugyanekkor a tanács megengedi, hogy a hortobágyi juhlegelőt kibővitsék azzal az 1500 holdnyi legelőterülettel, mely a tiszaiváni országut s a tiszafüredi határ és országut közé eik.

— *A satusquo izr.* elemi iskola a beiratások idejét két nappal meghosszabbitva, ma pénteken és ezenkivül még julius 1-én és 2-án folytatja a beiratásokat.

— *Aki a gyalogjárdán szekerezik.* Tegnap délben fél 1 óra tájban sebes hajtással fordult ki egy vasderes ló által vontatott paraszt szekér a Vár utcából a Kálvin térre. Itt a békés, padon sütkérezők legnagyobb ijedelmére nem fordult sem jobbra, sem balra, hanem gyors iramban keresztül hajtott a Csokonai-szobor körül elterülő porondozott térségen, a padok és a szobor között, igy akarván a balfenéken, a Darabos-utcában eltünni. Tervét azonban nem hajthatta végre zavartalanul, mert a Kálvin téren posztoló rendőr a felháborodás szemmel látható jelei mellett a rendbontó szekeret feltartóztatta s a rajta ülő öreg gazda és felesége nevét felirta.

— *Talált tárgyak elárverezése.* A debreceni államrendőrség a talált tárgyakat, melyeknek tulajdonosa a törvényes határidőben nem jelentkezett, e hó 29-én délelőtt 9 órakor elárverezi. Az árverést I. em. 68. számu szobában tartják meg.

x **Csürös Béla** festőmüvész műtermi képkiállitása (Péterfia-u. ref. főgimnázium, II. em. 6. alatt) nyitva van: Vasárnap 10—12-ig, hétköznap pedig 10—12-ig 3—6-ig.

— *Hadirokkantak, árvák és özvegyek figyelmébe.* Azok a hadirokkantak, özvegyek és árvák, a kik illetményeiket eddig fel nem vették, felhivatnak, hogy illetményeik felvétele végett folyó hó 26-ikán pénteken délelőtt 9—12 óráig Debrecen sz. kir. város Népjóléti hivatalánál (Miklós-u. 23.) annál is inkább jelentkezzenek, mert julius havában az elmult időre fel nem vett illetményeket nem folyósithatjuk. Debrecen sz. kir. város Népjóléti hivatala.

— *A Cigányzenészek Országos Egyesületének közgyülése.* A Magyar Cigányzenészek Orsz. Egyesületének helyi csoportja e hó 29-én, azaz hétfőn délután 3 órakor tartja rendkivüli közgyülését a Bika-szálló kistermében, melyre a tagok minél számosabb megjelenését kéri az elnökség.

— *Beirás a róm. kath. reálgimnáziumba* jun. 30. és jul. 1-én lesz a következő beosztással: Junius 300-án 8—10-ig I. o., 10—12-ig II. o., 12—1-ig VIII. osztály., d. u. 3—fél 5-ig III. o., fél 5—6-ig IV. o., julius 1-én 8—9-ig V. o., 9—10-ig VI. o., és 10—11-ig VII. osztály. Intézeti növendékeink tartoznak most beiratkozni, mer szeptemberben nem tarthatnak igényt a felvételre. Fizet ekkor mindenki 300.000 korona beirás-vegyesdijat és a róm. kath. növendékek 250.000 korona félévi tandijat, mely a más vallásuakra ennek a kétszerese. A leánynövendékek csak szept. három első napjain jelentkezhetnek.

— *Beirások a gyakorlóiskolába.* A ref. tanitóképzővel kapcsolatos Gyakorlóiskolába a beiratások jun. 25., 26. 27, vagyis csütörtök, péntek, szombaton lesznek a földszinti Gyakorlóiskolai tanteremben d. e. 9—12-ig.

— *Beiradtkozások a ref. elemi ikolákba.* Az 1921. évi XXX. t.-c. 4. paragrafusa a ziskolázatás kötelességteljesiéséért nemcsak a szülőket, nagyszülőket és gyámokat teszi felelőssé, hanem elkötelezi a gyámot, gazdát, munka- és szállásadót, sőt a a neveőintézetek s állami gyermek menhely igazgatóit is, hogy a tanköteles gyermekek beiskoláztatásáról kellő időben gondoskodjanak. — Ezen kötelesség teljesitésére a városi előljáróság ugy a helyi lapokban, mint faragaszokon is felhivta a lakosság figyelmét, most a ref. egyház iskolaszéke keresett meg bennünket, hogy az összes elemi iskoláiban a beiratások f. hó 25., 26., és 27. napjain lesznek d. e. 8—12-ig, amikor is minden tanköteles a lakásához legközelebb eső iskola vezető tanitójánál jelentkezzék az értesitő-könyvecskével. A beiratáskor fizetendő 50 aranyfillér, vagyis 8.500 papirkorona ifjusági könyvtári di dij cimén. Az I. oszályba. Az I. osztályba iratkozó növendékek szülei vigyék magukkal gyermekeik keresztelési és himlőoltási bizonyitványát, hogy az illető tanitó pontosan beirhassa az adatokat. Kivánatos volna, ha a növendékek nemcsak maguk jelennének meg a beiratkozáskor, hanem a szülők is vennének maguknak annyi fáradtságot, hogy legdrágább kincsük, gyermekeik tanitójával személyesen is megismerkednének.

— *Születések.* Tömöri Ágnes háztartás, fiu, József, Kálmán József kereskedő, fiu, Endre. Biró Bálint erdőtelepitő, leány, Róza. óth János erdőtelepitő, fiu, János. Juhász Eszter háztartás, leány, Eszter. Fehér Imre napsz. fiu, László. Mészáros János magánhivatalnok, leány, Ibolya. Szilágyi Béla János magánhivatalnok, leány, Olga Margit. Vajda Imre fogházzr. leány, Magdolna. Debreczeni Tivadar tanár, fiu, Csaba. Tóth János pénzbeszedő, leány, Erzsébet. Nagy Sándor utkaparó, fiu, Sándor. Tóth Etel háztartás, leány, Piroska, Képiró Anna cseléd, fiu, Dezső. Buray György férfiszabó, leány, Juliánna Mária. Molnár Imre kovácsmester, leány, Gizella. Szalai Margit háztartás, fiu, nevet nem kapott. Pecze Imre vasesztergályos, leány Ilona. Lévay József tanár, leány, Irén Mária, Tóth Nándor államrendőr, leány, Irén Márta. Nyakó Mátyás molnár segéd fiu, Endre Zoltán. Bucskó István főerdővéd, leány, Ibolya, Erzsébet. Kovács József váltókezelő, fiu, halva született. Fogarassy Róza munkásnő, leány Ilona. Kertész József napsz. fiu József. Lőrinc Mihály máv. altiszt, leány Mária.

Rankay Gyula NIVO kölcsön könyvtára könyv és uiságolvasó terem
Debreczen, Csapó-utca 11. (az udvarban.)
Uj müvekben Debrecen leggazdagabb könyvtára. Minden uj és minden régi jó könyv. Előfizetés havi 30.000, biztositék 50.000 K.

TANCZER G. GYÖRGY
mühegedü és vonós hangszerkészitő.
Batthyány ucca 13. szám.
Elvállalja tennisrakettek szakszerü hurozását és javitását

LÁTVÁNYOSSÁGI PERZSA ES EGYÉB
keleti szőnyegek
állandó kiállitása és eladása,
javitása és tisztitása, moly ellen való megóvást müvészieson és szakszerüen eszközöl:
IZSAK ZSIGMOND
LERAKATA. SIMONFFY-UTCA 7. SZAM
volt Zander-féle gyógyintézet helyiségében.
Uj üzlet Uj üzlet

Kávéházban, vendéglőben, fodrásznál követelje mindég a Debreczent.

— *Elhunyt kisfiu.* Mély fájdalomtól ismét lesujtva, de Isten akaratán megnyugodva tudatjuk, hogy felejthetetlen gyermekem, unokánk, unokatestvérünk, kis rokonunk, Galgóczy Zoltán Lajos ifju életének 4-ik havában, 1 heti kinos szenvedés után folyó hó 25-én elhunyt. Drága kis halottunk földi részeit folyó hó 26-án pénteken délután 3 órakor fogjuk a református egyház szertartása szerint a Kossuth-utcai temetőbe sokat szenvedett anyja mellé örök nyugalomra helyezni. Édesanyád meghalt, hogy Te élhess, Te meghaltál, hogy Hozzá visszatérhess s egyetlen vigaszunkat összetörted. — Debrecen, 1925 junius 25. Áldás és béke poraidra. Bánatos atyja: Galgóczy Lajos, Bánatos nagyszülei: Csige Sándor és neje Erdélyi Juliánna. Nagybátyjai, nagynénjei. Keresztapja dr. Csige Sándor s a közeli és távoli rokonok nevében is.

---

x *Mit hirdet az ingóságközvetitő.* (Hatvan-u. 1. ref. püspöki bérpalota, az udvarban. Telefon: 11-99.) Bármilyen szükségletét a legolcsóbban és egy helyen az Ingóságközvetitőben szerezheti be. Heti vagy havi részletfizetésre is adunk: gyermekkocsikat, gyermek ágyakat, — egész és félhálókat, asztalokat, széket, ágyakat, diványokat, tükröket, mosdókat, villanycsillárokat, petróleumlámpákat, inga-, fali-, ébresztőórákat, művészi festményeket, szentképeket, Kalvinszobrokat, vásznakat, paplanokat, férfi- és női ruhákat, cipőket, futószőnvegeket, csipkefüggönyöket, bölcsőket, asztalspórokat és mindenféle ingóságokat. Páratlan alkalmi vételek: teniszrakettek, ebédlőszékek bőrhuzattal, 8—10 lóerős dinamó, antik vitrinek, komótok, porcellánok, — könyvtáraknak, könyvosrozatok, antik órák, Schöber-ágyak, gyöngyörü virágcseréptartók, virágállványok, hat személyes étkészletek, valódi duplaerős zoslnai tányérok és mindenféle ingóságok. Keresünk megvételre férfi ruhákat, butorokat, sezlonokat, varrógépeket és — mindenféle ingóságokat. A világhirü amerikai Underwood-irógépek Debrecenben kizárólag az Ingóság-

Kérje mindenütt a „Debrecen"-t.

Sport

A DUE uszodaavató versenye

Mindenki belevette vasárnapi programmjába az uszóversenyen való részvételét, amit legjobban az bizonyit, hogy még vidékiek is jegyeztek elő jegyet maguknak. Bizonyos, hogy a vasárnapi uszodaavató versenyek közönséget fog vonzani, amelyre példa rég nem volt. A közönség tájékoztatása végett megjegyezzük, hogy a bejárat a versenyre a nagyerdei Vigadó helyiségén keresztül vezet. Az ezen alkalomra felállitandó tribün épitése már megkezdődött. A dijak pedig már ki vannak állitva a Forgalmi Bank kirakatában. Nehéz, szép küzdelmekre van kilátás és nem tulozunk, mikor azt állitjuk, hogy nincs kizárva a rekordjavitás lehetősége. Hisz' olyan erők indulnak, mint Bitskey, Bárány, Szigritz, stb.

A vezetőség lázasan dolgozik, — hogy minden a legnagyobb rendben folyon le és igyekszik minden erejével, hogy a közönség szeretetét még jobban megnyerje. A DUE. gárdája pedig treniroz, — Kellner gyönyörübbnél-gyönyörübb ugrásokat produkál, az uszók kiméletlenül csapkodják a vizet és a hölgyuszók is minden igyekezetükkel készülnek a versenyre, egyszóval minden képen érdekesnek igérkezik a vasárnapi verseny.

Tőzsde

Egy aranykorona árfolyama a dollár pénzárfolyamán 14.380 papir korona.

Az értéktőzsde irányzata ma továbbra is barátságos volt és a papirok majdnem kivétel nélkül 1—2 százalékos árnyereséghe tettek — szert. Az átlagosnál szilárdabb volt a bányapiac, ahol 2—3 százalékos, a vaspiac, ahol 4—6 százalékos áremelkedések állottak be. Igen nagy árnyereségre tett szert a Rima és a Borsod Misk., amelyek 8—9 százalékkal javultak. A legutóbbi napok favoritpapirja a Nova, lanyha volt és 3 százalékot vesztett árfolyamából. A forgalom csendes.

Terménytőzsde.

A mai terménytőzsdén az irányzat lanyha volt. A tengeri, de főként a buza olcsóbbodott. Uj buzáért is alacsonyabb árakat fizetek, a forgalom igen csekély.

Hivatalos árak: Buza 76 kilós tiszavidéki 515—520, egyéb 513—518 77 kilós tiszavidéki 520—525, egyéb 518—522, 78 kilós tiszavidéki 524—530, egyéb 522—528, rozs 405—410, tak. árpa 320—330, köles 300—310, zab 480—490, tengeri 298—300, korpa 250—255.

Zürichi zárlat.

Páris 2375, London 2503, New-york 515, Brüsszel 2360, Milanó 1908 Hollandia 206.55, Berlin 122 ötnyolcad, Bécs 72.55 fél, Szófia 370, Prága 1525, Varsó 99 fél, Budapest 72.50, Belgrád 895, Bukarest 239.

Ferencvárosi sertésvásár.

Felhajtás 1900. Árak: könnyü 17—18, közép 18—19, nehéz 18—21, Irányzat barátságos.

Magyar Nemzeti Bank jelentése a deviza árfolyamokról.

Darab	Vétel	Eladás
Dollár	70470 K	71250 K
Angol font	345000 K	347000 K
Hollandi forint	28170 K	28440 K
Francia frank	3282 K	3306 K
Svájci frank	13780 K	13860 K
Léva	498 K	506 K
Cseh korona	2095 K	2117 K
Lira	2633 K	2655 K
Lei	330 K	333 K
Dinár	1204 K	1226 K
100 n. márka	16780 K	16980 K
Lengyel márka	13430	13580
Osztrák korona	9995	10065

NYILT-TER.*

Olcsó hét. Férfi felöltő 890.000 kor. Kétféleképen használható bőrkabát részletfizetésre is. *Tegdes*, Péter-fia-u. 42.

Felelős szerkesztő: PÁLFY JÓZSEF
Kiadja a T. H. könyv- és lapkiadó vállalat
Nyomatott a Tiszántuli Hirlap n.-a nyomdájában.

Kátránypapir 10 méteres vég korona 50.000
KEMENY mészkereskedésében
DEÁK FERENC-UTCA 24. Telefon 14-54

Poloskát
svábbogarat, tücsköt, 24 órán belül mindenki kiirthatja aszabadalmazott féregirtóval. Olcsó árban kapható
STERN
festéküzletében, PIAC-U. 10. Bikával szemben.
Garantált minőségü patkány és egérirtó állandóan nagy raktár

Egész magyar honban
Hire jár már annak:
Nincs a kerek földön
Párja FEUERMANN-nak
Bőröndöt, retikült,
Vagy utikazettát,
Mindent legolcsóbban
És a legjobbat ád.
PIAC-UTCA 44. SZ.

WELLS
NAGY VILÁG TORTENETE
MAGYARUL

1000 száz illusztrációval, térkép- és grafikonmellékletlel
A ma legjelentősebb irói alkotása, történelem a XX. század szemszögéből nézve a XX. század embere számára.
Világsiker! Az angol és német kiadás 4 millió példányban kelt el. A lexikonalaku, 640 oldalas, egész vászonkötésü könyv ára 665,000 korona
Előzetes megrendelés esetén csak 441.000 K, mely összeg május hótól kezdődőleg havi 63.000 K-ás részletekben törleszthető.

Előfizetéseket elfogad bármely könyvkereskedés vagy a kiadó (Budapest, VII. kerület, Ilka ucca 31. szám.)

Kérjen ismertetőt!
GENIUS KIADAS

Makulatura
papir
kapható
lapunk nyomdájában
(volt Bika mozgószinház helyiségében, József kir. herc.-u. 1.

Telefonszám:
szerkesztőség 7-89.
Kiadóhivatal 7-88.

Stark Divatáruház Piac-utca 7. szám alatt.
a juniusi árjegyzékem szenzációt keltő!

Vászon osztály

1 mtr. kalotaszegi v	11000
1 mtr. 80 cm. kelengye v.	15500
1 mtr. 82 cm. mosott siffon	17200
1 mtr. ágynemü vászon	18500
Vastag alsólepedő vászon	19000
Paplanlepedő vászon	29000-től

Selyem osztály

1 mtr. amerikai selyem 50 szinben	69000
90 cm. sz. japán selyem 50 szines árnyalatban	89000
100 cm. széles nyersselyem minden szinben	95000
100 cm. sz. Crep de schine	135000-től
Mintás foluard zelvem	148000
100 cm. széles Maroccin	89000

Uridivat osztály

1 drb. frencs ing 2 galléryal	89000
1 drb. rövid nadrág	35000
1 drb. sephier ing 2 galléral	98000
1 drb. hosszu köppennadrág	69000
1 drb. hálóing	96600
1 fehér szalon ing	118000
1 drb. prima zsebkendő	7900
1 drb. selyem kötött nyakkendő	125000
1 pár férfi posteli zokni	7900

Sephier osztály

1 mtr. angol sephier	21500
1. mtr. divat sephier	22500
1 mtr. csodás 84 mm. széles	23500
1 mtr. Herml. Pol. sephier	29500
Selyem csikos és kockás dival sephier	39500
1 mtr. ágynemü valódi cseh kanavász	24500

Szövet osztály

100 cm. sz. sottis keime	38000
100 cm. sz. div. csikos szövet	43000
105 cm. sz. pouplin szövet minden szinben	98600
140 cm. sz. angol szövet	58000
140 cm. sz. Noppé férfiruhára	68000
140 cm. sz. tiszta gyapju	19500
155 cm. sz. hollandi gyapju felöltő szövet	198000

Mosó osztály

1 mtr. Goldaerger karton	16500
1 m. mosó delin divatminták	18500
1 m. Cosmanosi crepe 50 mintában	24700
1 m. dupla széles szonici Opal batist	39500
100 cm. széles Sveiczi grenadin mindea szinben	45000
100 cm. sz. francia liberthy	49000-től
Párizsi liberthy mtrje	58000
100 cm. széles Eponge	49000

Apró hirdetések

Négy lapban olvassák az Ön apróhirdetését, melyet 8000 koronáért felad a Debreczen, Debreczeni Független Ujság, Hajdu föld vagy Tiszántuli Hirlap kiadóhivatalában vagy a Hegedüs és Sándor R. T. (Piac-u. 34.) vagy az Aczél Henrik (Piac-u. 24.) könyvesboltjának pénztáránál. Alkalmi apróhirdetés 10 szóig 8000 korona, minden további szó 800 korona — Vastagbetüvel szedett apróhirdetés. levelezés és kereskedelmi apróhirdetés dija duplán számittatik

Apróhirdetésekre felvilágositást a 7-88. számu telefonon ad a kiadóhivatal

AJÁNLAT

Fábián József cipő és csizma műhelye Rákóczy-u. 8. alól Rakovszki 8. alá helyeztetett át.

Két kis diákot teljes ellátásra elfogad özv. uriasszony a jövő iskolai évre. Jókai-uca 10.

Márványmozaik, **cementlapok, betonáruk, sirkövek minden fajta épitési anyagok legolcsóbban beszerezhetők Debreceni Mükögyárnál. Fürdő-u. 2. — Telefon 10-93.** 389

Tüzifa **vagontételben és aprítva legolcsóbban beszerezhető Erdélyi Tüzifabehozatalnál. Fürdő-u. 2. Telefon 10—93.**

Rikkancsok
magas fizetéssel
felvétetnek lapunk kiadóhivatalában

Jóminőségü **tégla és cserép Tóth és Sebestyén épitészek téglagyárából kapható legolcsóbban. Megbizott Betus József Zöldfa-u .8. sz.** 390

Van szerencsém **az igen tisztelt hölgyközönségnek szives figyelmét felhivni, hogy nőikalap üzletemet áthelyeztem Arany János-utca 37. számu házamba. Kérve további szives pártfogását, tisztelettel Jungreisz Mari.** F30

Manikürözés 6 ezer korona. — Széchenyi-utca 57., Toma fodrász. 231

Só-áraink. Örölt konyha- vagy darabossó 100 kg.-ként 500.000, — finom asztali só 100 kg.-ként 520.000 örölt marhasó 100 kg.-ként 310.000, préselt marhasó (5 kg.-os kocka) 20.000 korona. Svaszta Károly és Társa. 353

Korona vendéglő
kimérésében CSAPÓ-UTCA 17. SZ
uradalmi fajbor
literenként 12000 K kapható
Kérem a cégre ügyelni.

A Csolnakázónál kellemes szórakozást talál, hideg ételek, frissen csapolt sör, cigány zene, Tisztelettel a vendéglős. 450

Törvényes kamatra kölcsönzök, kizárólag kárólag kézizálogra kisebb tételekben. Cim a kiadóban. F264.

A ref. kollégium és intézményeinél foganatositandó különböző üveges, festő, asztalos, lakatos, bádogos, vizvezetéki munkálatokra a gazdasági hivatalban megtekinthető feltételek szerint ajánlatok július 5-ig beadhatók. 480

Fehér és szines filc kalapok olcsón szerezhetők be Matta Anna Csemete-u. 10. 378

Orvostanhallgató jeles gimnáziumi érettségivel felelősség mellett előkészit középiskolásokat javitó és magánvizsgákra — vidéken is. Németet hébert tait. Cil a függetlenél. F271

Az utolsó egy hónapos cukrászati tanfolyam julius 1-én veszi kezdetét. Beiratások naponta délelőtt 10-től este 6-ig. Miklós-u. 51. alatt. Kristhó Károly cukrászmesternél.

Értesités. Tisztelettel értesitem a zenekedvelő, mulató közönséget, hogy hosszu éveken át szerzett gyakorlattal Debrecenbe jöttem, hogy itt heremónikámmal, mely hangszerrel Karczagon 4 éven át sok kellemes órát szereztem a zenét kedvelő közönségnek, itt is szórakoztassam a mulatnivágyó nagyrabecsült vendégeket. Tiszelettel kérem szives támogatásukat Czinóber Gyula hermónikás, az orsz. magyar zenészszövetség rendes tagja. Czimem: Móric-utca 14. sz. Debrecen. 489

Két középiskolai tanulót a jövő tanévre teljes ellátásra elfogad Fejér, Erzsébet- és Boldogfalva-ucca sarok. 487

EGY SZOBA KONYHAS
Lakást
azonnalra keresek. — Cim a kiadóban.

LAKÁS, ÜZLET

Üzlet, azonnal kiadó, Rákóczy-u. 8.sz. alatt. H219

Egy utcai szoba különbejárattal a Püspöki palota I. e. 22. kiadó.

Irodának megfelelő különbejáratu szobát butorozva kereseka Főuccán azonnalra. Cim a kiadóban. H235

Kiadó, külön udvarral, azonnal két szobás lakás, Homokkert, Bujdosó-u. 34. 491

Tisztviselőnek felajánlom Egerben levő lakásomat. Cim a kiadóban. H234

Butorozott szoba, különbejáratu, julius 1-re kiadó. Szentanna-u 29. H231

Különbejáratu butorozott szoba kiadó Széchényi-u, 15. emelet. 477

2 szoba, konyhás lakás Deák Ferenc ucca 22. átadó. F289

Főtéren különbejáratu uccai butorozott szoba kiadó József kir. herceg-u. 7. F290

Magas lelépéssel keresek Böszörményi-ut közelében szoba konyhából álló lakást. Cim a kiadóban 479

Butorozott szobát keresek, teljes ellátással. Cimeket a hajduföld kiadóhivatalába kérem „Inteligens" jeligére. H232

Egy butorozott szoba 1—2 ur részére azonnal kiadó. Darabos-u. 35. sz. 485.

világitással felszerelt szép lakás teljes butorral, elköltözés miatt. Cim a kiadóban. F286

Családi házat keresek megvételre Cim a kiadóban. 365

Légfütéses külöbejáratu, egymásba nyiló két elegánsan butorozott szoba, törvényszék mellett irodának, azonnalra kiadó. Cim a kiadóban. 495

Különbejáratu butorozott udvari szoba kiadó. Miklós-u. 8. 483

Butorozott szobához társ keresteti, esetleg ellátással is. Kölcsey ucca 1. 484

Egy szoba, konyha kiadó. Azonnal. Cim a kiadóban. F293

Egy szoba, konyha speiz, villany *Elcserélném* szoba, konyha, speiz modern lakásomat hasonlóval. Teleki-u.43. Révész. 11—3-ig. F291.

ÁLLÁST KAP

Strazza vezetéshez intelligens komoly, jó megjelenésü leány felvételetik. Kontsek Géza k. rt. Kossuth-utca 15. 421

Mérlegképes könyvelőt keresek vidékre egy heti munkára. Ulrich, Piac-u. 44.

Önálló francia leány tanuló fiu és leány felvételetik. Csendes és Emmy női szalonjában. Piac 38. F229

Tanuló jó házból való felvételetik Deusch Albert és Fia cégnél F278

Gyakorlot varróleány francia munkára felvételetik, Szécsényi-u. 7. I. em. F382

Házmester, gyermektelen azonnal felvételetik Hatvan-u. 13. F283

3—4 középiskolát végzett fiu tanulónak felvételetik Aczél Henrik könyvkereskedés F276.

Hatvan utcai füzerüzlethez pénzes társat keresek. Cim a kiadóba.

Mindenest keresek elsejére, kivelünk jön. Dr. Sáfár Szentanna-23. Jelentkezés vasárnapig. 481

Sodrony-ágybetétet
legjobb minőséget készit
NEUMAN
PÉTERFIA-UTCA 19.

Gyermekruhamosásra asszonyt keresek, jelentkezni lehet délelőtt Nap-u. 1. Ugyanott elsejére bejáró nő felvételetik. H233

Bádogos tanuló felvételetik Sárosi János bádogs mesternél Ssentanna-ucca 41. 478.

Egy pincér tanuló felvételetik Fehérló-étterem, Hunyadi-ucca 1. Ugyanott egy két méteres vendéglői borkimérő eladó. 486.

Pénztárnoknő ,perfekt gyors- és gépiró, kereskedelmi [illegible] korlattal felvételetik Reichmann Vilmos Szécsényi-u. 22. F287

Kádársegéd állandó munkára felvételetik, Szeszüzlet, Szécsényi-u. 22. szám. F285

Önállóan dolgozó kerékgyártósegéd felvételetik. Miklós-u. 48. F292

Fodrász-segéd, elsőrangu munkás azonnal felvételetik, Nagy, Sas-ucca 4.

Géplakatos tanulók fizetéssel felvételetnek Ehrenreich Sámuel, — Arany János u. 37 91

ELADÁS

Egy darab szivó-nyomó szivatyu eladó a Debreceni Mükögyárnál, Fürdő-utca 2. 333

Eladó jégszekrény és egy egyszerü ajtó tokkal: Hatvan utca 64.

Eladó szőlő, 300 négyszögöl, ezerjó, Geréby telepen. Cim a kiadóban

Hegedü, háromnegyedes és egy pár uj francia 39-es sevró cipő eladó. Cim a Tiszántulinál. 490

Eladó ház, Hajduszoboszlón, a központban, — üzlethelyiségnek, magtár, góré és egyéb mellékhelyiségekkel, kereskedőnek a legjobban megfelel. Értekezni lehet Hajduszoboszlón, Guttmann Sándornál. F288

Eladó jutányoan egy hálószoba butor, Honvéd-u. 19.

Alig használt, gyönyörü ebédlő szőnyeg olcsón eladó. Czegléd-u. 2. Füszerüzlet. 493.

Aranyat ezüstöt, brilliánsat, hamis fogat legmagasabb árban **veszek**
STEINER MIHÁLY Hatvan-u. 2. I. em.

VEGYES

Házasság céljából megismerkednék józanéletü középkoru iparossal vagy gazdálkodóval, kinek 150 milliója van. Nekem ugyanannyi van. „Nem bánja meg" jeligére a Tiszántuliba. 344

Akác uskó ölenként házhoz szállitva K 380 ezer. Turul fatelepen Böszörményi-u 2. Telefon 1291. 471

Felesmarhát vállalok a mai naptól április 1-ig 30—50 darat. Biró Albert Bagamér. 488

Nem bánja meg jeligére levél van Tiszántuli kiadóban. 494

KERESLET

Gép gyorsirónő gyakorlattal állást keres. Timár-u. 29. Értekezhetni 3-ól. 464

Egy darab saluf és egy furógépet megvételre keres a Debreceni Mükögyár rt., Fürdő-u. 2. 334.

Hintót uj állappotban levőt keresek megvéelre. Cim a kiadóhivatalban. H227

Feszmérőket, Deleigyuitókat gyárt javit. Basch mágnesek összes tartozékai gyári árban beszerezhetők FÖLDVÁRI Debreceni I. Elektrótechnikai gyárában, Széchenyi ucca 55. szám. — Telefon 168

Eladó ócska sezlon, asztal, — könyválvány. Bikabérház, II. 8.

Sétánypadok és karszékek erős kivitelben (ovácsolt légszesz csőből megtekinthetők és beszerezhetők gyári árban Sesztina Lajos cégnél, vag közvetlenöl Vasuorgyár Részvénytársaságnál. H229

A Tiszàntuli Hirlap
és
DEBRECZEN
szerkesztősége és kiadóhivatala
átköltözött
a volt Bika mozgószinház helyiségébe
József kir. herceg
ucca 1.